

3d3

Správa ZNS hl. mesta Bratislavy a Zs kroja
Správa Štátnej bezpečnosti

č.j.: OS-00213/50-VH-79

Bratislava, 7.2.1979

- a) Farár n miala pella-
pasa pabalnes zuzn aut
- b, fclmiz, dar, elek. zaku-af.
auy, el ch eis dch sabb
- c, hroz ľudis k neko puse-
alu cel (halebo hvee chloz)

PRÍSNE TAJNÉ

Výtlačok č. : 1
Počet listov : 19
Prílohy : 1/2

S P R Á V A

O ČINNOSTI CIRKVI A NÁBOŽENSKÝCH SIEKT V ZSL. KRAJI.

Predkladá :

Náčelník Správy ŠTB :

S. ZAJAC

[Signature]
pik. JUDr. K A S A N

Správa ZNS	Príloha 1/2
Dato	
Č. 01-0067/01-1979	
Prílohy	1/2

S/1985
27.3.1989
[Signature]

V Západoslovenskom kraji pôsobí 11 štátom uznaných cirkví, ktoré legálne vyvíjajú náboženskú činnosť. Jedná sa o rímsko-katolícku cirkev, grekokatolícku cirkev, Slovenskú evanjelickú cirkev, Cirkev bratskú (bývalá Česko-bratská jednota), Reformovanú kresťanskú cirkev (Kalvíni), Evanjelickú cirkev metodistickú, Bratskú jednotu baptistov, cirkev Adventistov siedmeho dňa, Kresťanské zbory - Darbisti a Pravoslávna cirkev.

Početne najväčšou a najaktívnejšou cirkvou v Zsl. kraji je rím. kat. cirkev, ktorá pre kontrarozvodnú činnosť predstavuje základný cirkevno-politický problém. Činnosťou tejto cirkvi v Zsl. kraji sa zaoberajú tieto inštitúcie :

- 2 biskupské úrady, z toho 1 v Nitre, 1 v Trnave
- 560 farských úradov
- rím. kat. bohoslovecká fakulta v Bratislave
- Cirkevné nakladateľstvo Spolku sv. Vojtecha so sídlom v Trnave
- redakcia Katolíckych novín v Bratislave a
- Ústredná charita na Slovensku so sídlom v Bratislave, ktorá riadi v Zsl. kraji 9 charitných domovov a to v Pezinku, Piešťanoch, Vrbovom, Beckove, Sládečkoviach, Bači, Kostolnej, Rubáni a v Cerova - Lieskovom.

Celkovú bázu po tejto problematike tvoria :

- 2 biskupi
- 1 tajne vysvätený biskup
- 643 kňazov

- 113 kňazov mimo pastorácie pracujúcich v civilných povolaniach (ako skladníci v Pozemných stavbách, Komunálnych službách a v iných menej významných podnikoch, alebo sú dôchodcovia)
- 132 poslucháčov Bohosloveckej fakulty
- 22 profesorov a predstavených seminára na Bohosloveckej fakulte
- 515 rehoľníč v charitných domovoch
- 366 rehoľníč v sociálnych ústavoch a domovoch dôchodcov
- 21 pracovníkov v cirkevných nakladateľstvách v Trnave a Bratislave
- 169 členov laického apoštolátu.

Operatívnu bázu kontrolovanú II. odborom Správy ŠtB a O-ŠtB v Zsl. kraji tvorí :

- 110 rím. kat. duchovných v pastorácii a 42 mimo pastorácie
- 82 rehoľníkov
- 41 členov laického apoštolátu.

Z uvedeného počtu v priebehu roka 1978 podľa ročných plánov činnosti bolo vyčlenených ku previerke :

- 35 rím. kat. duchovných v pastorácii a 33 mimo pastorácie
- 23 rehoľníkov a rehoľníč
- 32 členov laického apoštolátu.

Z tohto počtu sú 4 osoby rozpracovávané v osobných operatívnych zväzkoch, 9 osôb vo zväzkoch previerky signálu, 76 osôb vo zväzkoch PO a 44 osôb je evidovaných ako "NO".

Druhou najväčšou cirkvou v Zsl. kraji je Slovenská evanjelická cirkev augsburského vyznania (ev.a.v. cirkev), ktorá má :

- Generálny biskupský úrad v Bratislave
- Evanjelická teologická fakulta v Bratislave
- Cirkevné nakladateľstvo - Evanjelický posol v Bratislave
- 108 farských úradov.

Na úseku ev. a. v. cirkvi všeobecnú bázu tvoria :

- gen. biskup ev.a.v. cirkvi na Slovensku
- 106 ev.a.v. duchovných v pastoračii
- 12 duchovných v dôchodku a 2 v civilnom povolani
- 21 bohoslovcov
- 10 profesorov, ktorí prevádzajú i pastoračnú činnosť
- 3 seniorálni dozorcovia.

Operatívnu bázu na II. odbore Správy ŠtB a O-ŠtB v Zsl. kraji tvoria :

- 50 ev.a.v. duchovných, z ktorých je 6 vyčlenených k preverke a kontrole na rok 1979.

V evidencii "NO" je vedených 5 osôb.

Reformovaná cirkev má v Zsl. kraji 46 farských úradov, 47 kňazov v pastoračii, 6 mimo pastoračie, 3 osoby sú vyčlenené k preverke a kontrole na rok 1979.

Nepovolené náboženské spoločnosti :

SVEDKOVIA JEHOVOVÍ :

Nepovolená náboženská spoločnosť "Svedkovia Jehovovi" (SJ) má v Zsl. kraji asi 4 000 členov. Z týchto sú 3 osoby rozpracovávané v operatívnych zväzkoch a 32 osôb je kontrolovaných vo zväzkoch PO.

PRINCIPIÁLNI LUDIA :

V súčasnom období pôsobí v Zsl. kraji 19 osôb, bývalých členov nepovolenej organizácie "Principiálni ľudia". Z týchto je jedna osoba rozpracovávaná v operatívnom zväzku a 6 osôb je kontrolovaných vo zväzkoch PO.

II.

Rozborom štátobezpečnostnej situácie je zistené, že najväčším nositeľom náboženských a protisocialistických ideí naďalej zostáva v Zsl. kraji rímsko-katolícka cirkev. Vo svojej činnosti je riadená Vatikánom, ktorý ako jedna z najväčších centrál, riadi a organizuje aktívny boj proti socialistickým krajinám, vrátane ČSSR. K týmto cieľom využíva široký aparát kléru a laických pracovníkov, cestou ktorých podnecuje k fanatizmu a zneužíva triedne a politicky nevedomé masy.

V Zsl. kraji plní úlohu vykonavatele záujmov Vatikánu především biskup trnavskej diecézy. Jeho názory na pôsobenie orgánov štátnej správy v oblasti cirkevnej politiky sú negatívne. Veľmi negatívne stanovisko zaujímal k činnosti pokrokového katolíckeho duchovenstva, združeného v organizácii "FACEM IN TERRIS" (ďalej FIT). V súčasnej dobe, keď vidí, že jedine so súhlasom štátnej správy môže sa stať arcibiskupom, zmenil taktiku otvorene vystupovať proti nariadeniam štátnej správy a začal sa prejavovať, že spolupracuje so štátnou správou. Na zasadnutí Federálneho výboru FIT dňa 8.11.1978 v Bratislave vystúpil v diskusii, ktorý diskusný príspevok bol medzi zúčastnenými kňazmi i funkcionármi štátnej správy hodnotený veľmi pozitívne. Medzi kňazmi a cirkevnou hierarchiou je názor, že pokiaľ nebude arcibiskupom, bude chodiť na zasadania FIT a keď sa ním stane, začne prevádzať aktivizáciu náboženského života tak, ako to robil po menovaní za biskupa, na zasadania FIT prestane dochádzať a túto organizáciu bude ignorovať. V súvislosti so zvolením krakovského arcibiskupa WOJTYLU za pápeža si robí najväčšie nádeje, že arcibiskupom na Slovensku bude jedine on. Podľa jeho vyjadrenia, s terajším pápežom sa osobne pozná, v Ríme si potykali a WOJTYLA ho pozval ešte pred zvolením za pápeža, na jar 1978, do Krakova na návštevu, ktorú však zatiaľ neuskutočnil.

Vzájomné vzťahy medzi biskupom trnavskej diecézy a biskupmi na Slovensku, ako i podriadenými duchovnými, až na malé výnimky sú zlé. Nikomu nedôveruje, v každom vidí spolupracovníka Štátnej bezpečnosti.

V súčasnej dobe biskupi na Slovensku, s cieľom zaktivizovať náboženskú činnosť medzi veriacimi, vypracovali

rezolúciu, ktorú zaslali na Ministerstvo kultúry SSR. V rezolúcii požadujú, aby sa neučilo náboženstvo na školách, ale bez prihlasovania sa v kostoloch, aby mohli bez zásahov štátnej správy prijímať neobmedzený počet poslucháčov na bohoslovie a na prekladanie kázanov nemuseli žiadať štátne súhlasy. Podobnú rezolúciu podali i ordinári v Čechách.

Pod vplyvom reakčnej časti katolíckeho duchovenstva a biskupov v Zsl. kraji aktivizujú náboženskú činnosť hlavne mladí kaplani vo vzťahu k mládeži. Pod rúškom organizovania športových podujatí prenikajú do radov mládeže a získavajú ju pre náboženský život, pričom s ňou prevádzajú duchovné cvičenia. Ide najmä o turistické oddiely, v ktorých majú možnosť legálne sa schádzať s mládežou. Niektorí kaplani mimo uvedenej činnosti sa zaoberali tiež rozmnožovaním a rozširovaním "CHARTY 77". Takmer všetci mladí kaplani a farári zaujímajú odmietavý postoj k členstvu a činnosti organizácie PIT. Vyhlasujú, že organizácia PIT má za cieľ rozbitie a likvidáciu cirkvi, vnášanie rozkolu medzi duchovných, neriadiť sa pokynmi Vatikánu a pod.

Vychádzajúc zo zasadania II. Vatikánskeho koncilu, na ktorom bol prijatý dekrét o laickom apoštoláte (ďalej LA), Vatikán venuje tomuto problému najväčšiu pozornosť, s cieľom ideologicky v náboženskom duchu pôsobiť na veriacich. Je predpoklad, že v tomto smere bude pokračovať i terajší pápež Ján Pavol II., nakoľko už ako arcibiskup v Krakovskej diecéze tomuto problému venoval prvoradú pozornosť. Je zistené, že do činnosti LA sú zapojené osoby z radov inteligencie, ktoré v rámci svojich možností pôsobia na občanov a najmä tých, ktorí z rôznych príčin nechcú vystupovať ako veriaci. Náplňou LA je získavať pre náboženskú činnosť hlavne mládež z radov vysokoškolákov.

Hlavným predstaviteľom LA v Zsl. kraji je objekt rozpracovávaný v osobnom operatívnom zväzku "LEKÁR". Rozpracovávaním objektu bolo zistené, že tento má vytvorené krúžky z radov mládeže, s ktorou sa stretáva na súkromných bytoch, v chatách a v prírode. Ústrednou postavou, ktorá usmerňuje činnosť laického apoštolátu, je tajne vysvätený biskup, rozpracovávaný v osobnom operatívnom zväzku "REKTOR". Tento sa otvorene vyjadruje, že na Slovensku je cirkev utláčaná, nemá možnosť prevádzkať svoju činnosť, ako je činnosť katolíckych spolkov, vydávanie náboženskej literatúry, prevádzkanie duchovných cvičení, vyučovanie náboženstva na školách, preto sa ilegálne vyučuje náboženstvo a prevádzajú rôzne náboženské úkony.

I keď činnosť členov LA prevádzaním preventívno-výchovných a profylakticko-rozkladných opatrení bola čiastočne obmedzená, je predpoklad, že táto bude naďalej pokračovať. Pri pohovoroch sa vedúce osoby LA vyslovujú, že neprevádzajú nič protištátne a za misijnú činnosť, ktorú robia, sú ochotné trpieť. Pri výsluchoch všetky vypočúvané osoby odmietli konkrétne odpovedať a riadili sa pokynmi, ako sa majú členovia LA chovať pri vypočúvaní Bezpečnosťou, ktoré spracoval a rozmožnil pre členov LA objekt "LEKÁR".

Vatikán mimo cirkevnej hierarchie a LA na Slovensku k nepriateľskej činnosti proti ČSSR využíva predovšetkým slovenskú cirkevnú emigráciu, ktorá je skoncentrovaná v Slovenskom ústave Cyrila a Metoda v Ríme, vo Vatikánskom rozhlase - slovenské vysielanie v Ríme, v Mnichove v NSR, v Stredisku slovenských jezuitov v Ontáriu - Kanada.

*ciirk. emigr.
antiter*

W

Hlavným predstaviteľom ideologickej diverzie proti ČSSR je jezuita, emigrant, tajne vysvätený biskup Pavol HNILICA, ktorý vytvoril v Ríme vydavateľstvo "PRO FRATRIEUS" (Pre bratov), v ktorom proti ČSSR vydáva ostro zamieranú náboženskú literatúru, získava od čsl. občanov, cestujúcich do kapitalistického zahraničia a VC dochádzajúcich do ČSSR informácie o cirkevnej situácii v ČSSR, ktoré využíva na útoky proti socialistickému zriadeniu u nás.

Ďalším predstaviteľom je rím. kat. kňaz, emigrant, jezuita Michal LACKO, ktorý udržiava osobné styky s čsl. občanmi cestujúcimi do NĽR a PĽR a tam ich vyťažuje na cirkevno-politickú situáciu v ČSSR, pričom im odovzdáva náboženskú literatúru vydávanú v kapitalistickom zahraničí.

Do popredia medzi slovenskou cirkevnou emigráciou sa v súčasnej dobe dostáva tajne vysvätený biskup Dominik KALATA, ktorý do roku 1968 pôsobil vo Východoslovenskom kraji, odkiaľ emigroval a toho času pôsobí v jezuitskom kláštore v Innsbrucku. Tento sa zúčastňuje všetkých stretnutí a rôznych kongresov, ktoré poriada slovenská cirkevná emigrácia v zahraničí, kde máva prednášky zamierané proti socialistickému zriadeniu v ČSSR.

Slovenská emigrácia sústredená v Slovenskom ústave Cyrila a Metoda v Ríme, na čele s riaditeľom ústavu Dominikom HRUŠOVSKÝM, vydáva náboženskú literatúru. Je zistené, že táto literatúra vo väčšom množstve je dopravovaná do ČSSR cez vybudované kanály v PĽR a NĽR. V NĽR sú na tieto účely využívané najmä pohraničné fary, na ktoré je literatúra z kapitalistického zahrani-

čia zasielaná a tam si ju člsl. občania chodia vyzdvihovať. V súčasnej dobe je zo Slovenského ústavu Cyrila a Metoda náboženská literatúra v malom množstve zasielaná do ČSSR i poštou. SÚČM ďalej pripravuje v tzv. malom seminári záujemcov - mladých slovenských chlapcov z radov emigrácie, pre štúdium teológie, s perspektívou ich využitia na Slovensku.

Na ideologické ovplyvňovanie a zaktivizovanie náboženského života a činnosti medzi mládežou na Slovensku, okrem uvedeného Vatikán využíva i Slovenské vysielanie Vatikánskeho rozhlasu. V tomto pôsobia slovenskí emigranti Ľudovít MACÁK pod menom páter BOHUSLAV, jezuiti Timotej MASÁR, Stanislav POLČIN, Rajmund ONDRUŠ a laik Ladislav FUDIŠ. Títo prostredníctvom rozhlasu, osobným a písomným stykom si vybudovali široké styky s poslucháčmi na Slovensku.

V priebehu I. polroka 1978 bolo v rámci Zsl. kraja zistených 306 poslucháčov Vatikánskeho rozhlasu, najmä z radov mládeže, ktorí udržujú písomný styk s pátrom BOHUSLAVOM. Počet dopisovateľov vzrástol v jarných mesiacoch 1978, kedy Vatikánsky rozhlas vyhlásil súťaž pod názvom "Kristus je život". Poslucháčom, ktorí majú o túto súťaž záujem, sú nadiktované otázky a títo písomne odpovedajú na adresu pátra BOHUSLAVA. Pri tom žiadajú náboženskú literatúru a devocionálie a informujú ho o náboženskej situácii v ČSSR. Najväčšia aktivita pisateľov je zaznamenávaná v okresoch Trnava, Nitra a Topoľčany.

Nemalý podiel na religiozite medzi veriacimi majú členovia bývalých rehôl, z ktorých najaktívnejší sú jezuiti, saleziáni a verbisti. Jedná sa o rehole, ktoré

svoju aktívnu náboženskú činnosť prevádzajú prostredníctvom laikov. Agentúrnou cestou bolo zistené, že každá rehoľa na Slovensku má tzv. "Sekulárny inštitút", v ktorom sú organizované laické osoby. V Zsl. kraji v mesiaci januári t.r. bol takýto inštitút, ktorý mal názov "Sekulárny inštitút Don Boscových dobrovoľníčok", (ďalej DBD) odhalený v rehole saleziánov. Na Slovensku ho so súhlasom Kongregácie pre rehoľníkov a sekulárne inštitúty a na pokyn generálneho predstaveného saleziánskej spoločnosti Alojza RICCERIHO z Ríma, založil tajne vysvätený kňaz rehole saleziánov zo Zvolena. V DBD sú organizované slobodné ženy - laičky vo veku 18 - 35 rokov so stredoškolským a vysokoškolským vzdelaním. Vedené sú saleziánskymi kňazmi, ktorí zastávajú funkciu oblastných a miestnych asistentov. Cieľom DBD je na spôsob laického apoštolátu a podľa pokynov Štátneho sekretariátu vo Vatikáne prevádzať ilegálnu nepriateľskú činnosť proti socialistickému zriadeniu v ČSSR a pôsobiť v náboženskom duchu na svojich spolupracovníkov v zamestnaní. V Zsl. kraji mala DBD vytvorené dve skupiny a na Slovensku ich bolo celkovo 5.

V poslednom období zvyšujú svoju aktivitu rehoľnice, ktoré sa snažia docieľiť, aby mohli verejne prijímať dorast. Zdôvodňujú to tým, že členky všetkých rehoľí v ČSSR dosiahli vysoký fyzický vek, nemôžu už vykonávať manuálne práce a aby sa mal v starobe kto o ne starať, potrebujú dorast. Na základe toho provincionálne predstavené všetkých rehoľí vypracovali rezolúciu, ktorú cestou Zboru ordinárov postúpili na Ministerstvo kultúry SSR s cieľom, aby mohli prevádzať takú rehoľnú činnosť, ako prevádzajú rehoľnice v PĽR. Aktívna činnosť v súčasnej dobe je zistená u rehoľnic Ducha svätého, tzv. Misijné sestry. Tieto získavajú do rehole mla-

dé dievčatá - poslucháčky stredných zdravotníckych škôl, ktoré pri štúdiu i finančne podporujú s cieľom, že po ukončení štúdia, ako odborníčky v zdravotníctve, vstúpia k nim do rehole. Prípád je rozpracovaný v akcii "ŽITAVA".

Mimo uvedených poznatkov bolo k členom jednotlivých rehól zistené, že títo sa zamerali na výuku náboženstva detí, ktoré nie sú prihlásené na výuku náboženstva v škole.

V nekatolíckych cirkvách a povolených náboženských spoločnostiach nie je zistená taká činnosť, na základe ktorej by bolo potrebné previesť zárok zo strany štátu na obmedzenie ich aktivity. Činnosť uvedených cirkví je usmerňovaná našou agentúrou a o každej pripravovanej akcii z ich strany sme vopred informovaní.

Tieto cirkvi majú svoje centrá v kapitalistickom zahraničí, najmä vo Švajčiarsku, odkiaľ je im poskytovaná finančná pomoc. Jedná sa o Svetovú radu cirkví, Svetový luteránsky zväz, Svetovú reformovanú alianciu a ďalšie. Funkcionári týchto cirkevných centrál dochádzajú do ČSSR, kde sa snažia mimo poskytovania finančnej pomoci i aktivizovať náboženský život v nekatolíckych cirkvách na Slovensku.

V Zsl. kraji prevádzajú činnosť viaceré nelegálne náboženské sekty, ktoré pre svoje reakčné učenie a program nemajú štátny súhlas k verejnému účinkovaniu.

K najaktívnejším nelegálnym náboženským sektám patrí sekta SVEDKOV JEHOVOVYCH (ďalej SJ), ktorá je podporovaná i zo zahraničia ako v otázke ideologickej (náboženská literatúra) tak i finančne.

Náboženská sekta SJ sa radí čo do počtu členstva i záujemcov medzi najväčšie. Napriek prevedeným opatreniam zo strany štátnych orgánov a rozkladným i represívnym opatreniam orgánov ŠtB, si sekta SJ naďalej zachováva svoju celistvosť a naďalej jej snahou je vybudovať silnú spoločnosť s pevnou disciplínou.

Zsl. kraj zahŕňa západnú časť - oblasť, ktorú riadi oblastný dozorca. Tomuto podliehajú šiesti krajskí dozorcovia a títo zboroví a skupinoví dozorcovia. V Zsl. kraji je vytvorených 26 zborov. Podľa triedneho zloženia tvoria členskú základňu 40% robotníci, 20% dôchodcovia a ženy v domácnosti, 20% inteligencia, 5% študenti a 15% družstevní roľníci.

Učenie sekty je závadné, antisocialistické a niektoré state náboženskej literatúry i antisovietske. Členovia sekty ideologicky pôsobia na občanov a snažia sa ich priviesť na protisocialistickú platformu. Nabádajú ich k pasivite a nezájmu o celospoločenské dianie, predovšetkým k neúčasti v činnosti politických a spoločenských organizácií, odmietajú vykonávať vojenskú základnú službu a rôznymi spôsobmi sa snažia získať "modré vojenské knižky" o oslobodení od povinnej vojenskej služby. Ďalej nabádajú k ignorovaniu štátnych vlajok, odmietajú povstať počas hrania štátnej hymny, odmietajú transfúziu krvi a pod. V poslednom období sa sekta SJ zamerala na získanie nových členov z radov inteligencie, s cieľom zvýšiť svoju ideologickú úroveň.

Činnosť sekty SJ je silne konšpiratívna, u členov je najprostá disciplína a oddanosť tejto spoločnosti, k čomu sú členovia vedení na školeniach v skupinách.

V dôsledku rastu celkovej aktivity sekty SJ a na základe získanej dokumentácie, bolo v rokoch 1977-1978 v Zsl. kraji prístupné k rozsiahlym preventívno-výchovným a profylakticko-rozkladným opatreniam, ako i k trestnému postihu funkcionárov sekty. Za uvedené obdobie bolo trestne stíhaných 40 funkcionárov sekty a s 295 osobami bolo provedené rozkladné opatrenie.

V rámci všeobecnej prevencie na obmedzenie a paralyzovanie činnosti sekty SJ v Zsl. kraji boli po súhlase KV KSS a po dohode s vedúcimi tajomníkmi OV KSS v Zsl. kraji, vo všetkých okresoch v roku 1977 zvolané aktívny funkcionárov ZO KSS, národných výborov, SZM, ROH, riaditeľov škôl a podnikov, na ktorých bola prednesená informačná správa o nepriateľskej činnosti SJ a zároveň boli na aktívoch vytýčené úlohy pre zúčastnených funkcionárov a spoločenské organizácie na paralyzovanie a obmedzovanie ďalšej činnosti SJ.

Celkove preventívno-výchovné a represívne opatrenia splnili stanovený cieľ. V radoch členov SJ dochádza k prejavom nespokojnosti, pretože bezpečnostné orgány sústavne odhaľujú ich konšpiratívnu činnosť, ich štruktúru a je im odoberaná závažná náboženská literatúra, potrebná pre ich aktívnu činnosť.

V súčasnej dobe po problematike cirkví a náboženských siekt na Správe ŠtB a jednotlivých O-ŠtB v Zsl. kraji je rozpracovávaných 17 prípadov, z toho 4 v osobnom

operatívnom zväzku a 13 vo zväzku previerky signálu takto :

na Správe ŠtB :

- Ooz - 4 "LEKÁR", "REKTOR", "BRUTUS", "CHARITA"
- ZPS - 6 "BĀKALÁR", "KLERIK", "LEKÁR II", "VIERA", "KAZATEĽ" a "ARANŽÉRKA".

na O-ŠtB :

- Ooz - 0
- ZPS - 7 "FANATIK", "ASISTENT", "ŽITAVA", "LEKÁR", "PETER", "INSPEKTOR", "ŠTUDENTKA".

Najzávažnejšia činnosť je zistená v prípadoch :

- "LEKÁR" - Ooz, kde ide o organizovanie závadovej činnosti formou laického apoštolátu, hlavne medzi vysokoškolskou mládežou a inteligenciou, ktorá je získavaná pre aktívnu náboženskú činnosť.
- "REKTOR" - Ooz, v ktorom je rozpracovávaný tajne vysvätený biskup, člen rehole jezuitov, organizátor laického apoštolátu na Slovensku.
- "BRUTUS" - Ooz, kde je rozpracovávaný predstaviteľ vysokej cirkevnej hierarchie, ktorý udržiava styky na Vatikán a snaží sa do dôsledku plniť príkazy Vatikánu. Osobne sa pozná i s te-
rajším pápežom Jánom Pavlom II. Je predpoklad zvýšenia jeho náboženskej aktivizácie.

"CHARITA" - OOO, v ktorom je rozpracovávaný rím. kat. kaplan, ktorý sa zaoberal rozmnožovaním a rozširovaním "CHARTY 77". Prípád bol v I. polroku 1978 zadokumentovaný a odozvdaný na Správu vyšetrovania ŠtB.

Činnosť vysokej cirkvej hierarchie, rím. kat. kňazov a laikov, ako aj členov a funkcionárov nekatolíckych cirkví a nepovolných náboženských siekt, ich vzťahy na nepriateľské zahraničné cirkvejné emigrantské centrá, sú kontrolované v Zsl. kraji mimo iných operatívnych prostriedkov i tajnými spolupracovníkmi. Súčasná sieť TS po problematike rím. kat. cirkvi tvorí 90 TS, z ktorých je 52 riadených pracovníkmi 5. oddelenia II. odboru Správy ŠtB a 38 na O-ŠtB v kraji. Kvalita TS je dobrá. Z uvedenej počtu ide prevažne o TS, ktorí pracujú v sieti viac ako 10 - 15 rokov a 19 z týchto TS dosiahli už vyše 60 rokov fyzického veku. Časť TS má vytvorené podmienky styku s cirkvejnými a emigrantskými kruhmi v zahraničí a podáva hodnotné poznatky. V roku 1978 bolo v zahraničí vycestovaných 16 TS, z ktorých 8 plnilo ofenzívne úlohy. Jedná sa o TS "TATRANSKÝ", "LIPOVSKÝ", "PROFESOR", "RIMAN", "ŠTEFAN", "OMDREJ", "RIADITEĽ" a "JAVOR".

Popri práci na prípadoch a signáloch je prvoradá pozornosť orgánov ŠtB v Zsl. kraji v smysle plánu činnosti hlavných úloh na rok 1979, venovaná preventívno-výchovnej a profylakticko-rozkladnej činnosti. Cieľom tejto činnosti orgánov ŠtB je prevádzať opatrenia na marenie závadovej nepriateľskej protisocialistickej činnosti rôznymi náboženskými fanatikmi a nepriateľskými elementami.

V roku 1978 bolo po problematike cirkví a náboženských sietí prevedené preventívno-výchovné a rozkladné opatrenie s 83 osobami. Prevažná časť týchto opatrení bola prevádzaná v celokrajových akciách a to :

"LEKÁR" - na zamedzenie činnosti LA. U vedúceho LA bola prevedená domová prehliadka, pričom bolo nájdené veľké množstvo náboženskej literatúry, vydávanej v Slovenskom ústave Cyrila a Metoda v Ríme. V prípade bolo prevedené preventívno-výchovné a profylakticko-rozkladné opatrenie s 25 osobami. Akcia splnila svoj cieľ len čiastočne, nakoľko väčšina osôb sa stavala k prevádzaným opatreniam záporne s tým, že keď prevádzajú protištátnu činnosť, môžu byť potrestaní. Prevádzanie misijnej činnosti im nemôže nik zakázať.

"LEKÁR II" - na zamedzenie nezákonnej činnosti členiek "Sekulárneho inštitútu DBD". Protištátna činnosť uvedených žien bola zadokumentovaná a prípad bol odstúpený ku konečnému rozhodnutiu na Správu vyšetrovania ŠtB. Na základe rozhodnutia I. NMV ČSSR bolo s 18 členkami inštitútu prevedené rozkladné opatrenie, ktoré splnilo svoj cieľ len čiastočne. Podľa výsledku preventívno-rozkladných opatrení možno usúdiť, že polovica členiek z uvedeného počtu sa nelegálnej činnosti v inštitúte nevzdá.

V tomto roku bolo prevedené rozkladné opatrenie v akcii "ŽITAVA" spoločne s O-ŠtB Nitra a Nové Zámky s 8 osobami.

III.

Kádrová situácia a morálno-politický stav :

Po problematike cirkví a náboženských siekt v súčasnej dobe na 5. oddelení pracuje 7 operatívnych pracovníkov a náčelník oddelenia.

por. MRVÁŇ Vladimír - prišiel na oddelenie 1.4.1977 priamo z civilného povolania. Jedná sa o absolventa Pedagogickej fakulty, ktorý zatiaľ dosahuje len priemerné výsledky. Pracuje na referáte rehôl, riadi 5 TS.

ppor. TKÁČ Ján

pracuje po línií cirkevnej hierarchie. Obsluhuje 6 TS, 1 KTS a 1 dôverníka. V práci je iniciatívny a s agentúrou dosahuje dobré výsledky. V súčasnej dobe prejavuje záujem o trvalé premiestnenie na OS-ZNB Galanta z rodinných a zdravotných dôvodov.

- por. NOVOMESKÝ Michal - prišiel na 5. oddelenie v októbri 1978. V školskom roku 1978/79 ukončil štádium na VŠ ZNB. Obsluhuje 6 TS. Javí sa ako schopný perspektívny pracovník.
- mjr. KORBELA Ján pracuje po línii svetského duchovenstva a laického apoštolátu. Obsluhuje 9 TS. V roku 1980 dovŕši 55 rokov života a pôjde mimo činnnej služby.
- ppor. ŠMIČKO Jozef pracuje po línii ev. c. cirkev. Obsluhuje 8 TS. V práci s agentúrou dosahuje dobré výsledky. Navštevuje 3. ročník VŠ ZNB. Bude navrhnutý do kádrových rezerv.
- nstržm. RUPKA Peter prišiel na oddelenie z V. S-FMV dňa 1.9.1978 a bol mu pridelený referát povolené náboženské sekty, kde dosahuje priemerné výsledky. Riadi 5 TS.
- npor. BODIS Dionýz pracuje po línii SJ, kde dosahuje dobré výsledky, riadi 7 TS. Trpí na kožnú chorobu (akzém) a v priebehu roka je niekoľko mesiacov práceneschopný.

Pracovný kolektív si plní úlohy dobre. Hlavné úlohy plánu na rok 1978 boli splnené. Mimo plánovaných úloh veľkú iniciatívu vyvinul kolektív pri dokumentácii nepriateľskej činnosti členov "Sekulárneho inštitútu DBD". Za hodnotené obdobie morálno-politický stav ako aj pracovná iniciatíva kolektívu je na dobrej úrovni.

Pokiaľ ide o pracovníkov na O-ŠtB v Zsl. kraji, ktorí pracujú na problematike cirkví a siekt, s ich prácou nemožno vysloviť spokojnosť. Ide o O-ŠtB Nitra, Trenčín a Galanta, kde práca po uvedenej problematike je na nízkej úrovni. Dobré možno hodnotiť prácu po týchto problematikách na O-ŠtB Nové Zámky, Komárno a čiastočne Trnava. Na O-ŠtB Nitra a Trnava bude potrebné dať na uvedené problematiky schopných operatívnych orgánov, vzhľadom k tomu, že v okresoch majú biskupské úrady, kde sa aktivizuje náboženská činnosť.

NÁVRHI NA OPATRENIA

Štáb náčelníka Správy ZNB hl, mesta Bratislavy a Zsl. kraja predložení správu o štátobezpečnostnej a operatívnej situácii a plnení úloh ročného plánu činnosti po líniiach cirkiev a náboženskej sekty barie na vede - mie.

Konštatuje, že práca po uvedenej problematike je na žiadúcej úrovni a plán hlavných úloh sa plní.

S cieľom ďalšieho skvalitnenia agentúrno-operatívnej práce po problematike cirkiev a náboženskej sekty, najmä na úseku laického apoštolátu a sekty Svedkov Jehovových, štáb náčelníka S-ZNB doporučuje

u l o ž i ť

náčelníkovi Správy ŠtB s. plk. JUDr. KASANOVI :

- 1) Zabezpečiť, aby úlohy plánu na rok 1979 po problematike cirkiev a náboženskej sekty boli splnené v termínoch a podľa určených ukazovateľov, a zároveň aby boli splnené úlohy a požiadavky FMV, ktoré budú na Správu uplatnené.
- 2) Zvýšiť aktivitu a úroveň rozpracovávanie v akcii "BRUTUS". Prostredníctvom TS vytvárať rozpory medzi cirkevnou hierarchiou na Slovensku, ako i medzi kňazmi a veriacimi. Postupne prevádzkať s objektom pohovory, zisťovať aké dostáva pokyny z Vatikánu pre jeho činnosť v ČSSR.

- 3) Zintenzívniť agentúrno-operatívnu činnosť v laickom apoštoláte. Vynaložiť maximálne úsilie na zistenie zakladania náboženských krúžkov a dokumentovať rozmnožovanie náboženských protištátnych písomností členmi laického apoštolátu, s cieľom prevádzania účinných rozkladných opatrení. Týmto obmedziť a paralyzovať činnosť vedúcich členov laického apoštolátu na mládež.
- 4) V nepovolenej náboženskej sekte Svodkov Jehovových zamerať hlavný smer na prevádzanie rozkladných opatrení, s cieľom zamedzenia aktivizácie sekty, k čomu využiť všetky dostupné prostriedky. Najmä sa zamerať na rozklad sekty znútra a v tomto smere využívať v sekte špičkovú agentúru.
- 5) Vyriešiť kádrovú situáciu na oddelení, doplniť stav schopnými operatívnymi pracovníkmi, s cieľom skvalitniť prácu po uvedených problematikách.